

**Granskning av upphandlingsprocessen inom
Eksjö Energi AB med dotterbolag
Eksjö kommun**

Januari 2017 – Torbjörn Bengtsson, Viktor Mattsson och Fredric Gyllensten

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
1. Inledning	4
2. Genomförandefasen	6
3. Resultat	10
4. Slutsats och rekommendationer	14
Bilagor	15

Sammanfattning

Deloitte AB har av Eksjö Energis lekmannarevisor fått i uppdrag att granska upphandlingsprocessen inom kommun och kommunägda bolag.

Revisionsfråga

Har Eksjö Energi AB med dotterbolag en ändamålsenlig organisation för att genomföra upphandlingar?

Svar på revisionsfråga

Vår sammanfattande bedömning är att Eksjö Energi AB med dotterbolag inte har en ändamålsenlig organisation för att genomföra upphandlingar.

Iakttagelser

- Vi har vid sakavstämning fått indikationer som talar för att bolagens nyligen friställda VD ej har tillhandahållit efterfrågat material som kan finnas hos bolaget.
- Avsteg från gällande upphandlingsregler har identifierats i 9 av 27 stickprov. 5 avsteg är gentemot LOU och kommunens interna riktlinjer och 4 avsteg är enbart gentemot kommunens riktlinjer.
- Flera leverantörer anses av bolaget undantaget LOU då de bedöms ha specialkompetens. Dokumentation som bevisar specialkompetens saknas.
- Upphandlingsprocessen saknar tydligt formulerade rutiner.

- Viss oklarhet råder kring vem som är behörig att teckna avtal på verksamhetsnivå.
- Inköp och upphandling sker bitvis utan samverkan med upphandlingsenheten trots att beloppen överstiger kommunens interna gränsvärde för samråd med upphandlingsenheten.
- Det saknas rutiner för att säkerställa upphandlingskompetensen hos inköpande medarbetare.
- Det sker ingen uppföljning för att säkerställa huruvida mindre inköp överstiger gränsvärden för när upphandling ska ske.
- Det sker ingen strukturerad uppföljning av levererade varor och tjänsters uppfyllnad av upphandlingskriterier.
- Ingen internkontroll av den egna organisationens ramavtalstrohet genomförs.
- Bolagen följer upp och dokumenterar upphandlade leverantörers nöjdhet med avtalen.
- Det finns en vilja inom bolagen att förbättra upphandlingsverksamheten.

Rekommendationer

- Bolagen måste tillse att gränsvärdet för direktupphandling av en och samma leverantör inte överskrids.
- Bolagen måste tillse att erforderlig dokumentation görs för att kunna påvisa ett korrekt upphandlingsförfarande.
- Tydliggöra vilken personal som har delegation att attestera tilldelningsbeslut och avtal.
- Vidta åtgärder för att i verksamheterna förtydliga beloppsgränsen för samverkan med upphandlingsenheten.
- Utveckla en plan för utbildning avseende upphandling.
- Implementera rutiner för uppföljning av att levererade varor och tjänster uppfyller upphandlingens kriterier.
- Skapa interna kontroller för uppföljning av verksamheternas ramavtalstrohet.

Jönköping den 20 januari 2017

DELOITTE AB

Torbjörn Bengtsson	Viktor Matsson	Fredric Gyllensten
Certifierad kommunal revisor	Revisor	Verksamhetskonsult

1. Inledning

Bakgrund

Deloitte AB har av Eksjö Energis lekmannarevisor fått i uppdrag att granska upphandlingsprocessen inom kommun och kommunägda bolag.

Eksjö Energi bedriver produktion och distribution av fjärrvärme samt ansvarar för renhållningsverksamhet samt underhåll och miljö inom Eksjö kommun. Bolaget ansvarar även för vatten- och avloppsverksamheten i Eksjö kommun. I dotterbolagen Eksjö Elnät AB och Eksjö Energi ELIT AB bedrivs elnätsverksamhet, elförsäljning samt data- och telekommunikation. Bolagen hanterar ett stort antal upphandlingar. Ett antal personer inom bolaget gör avrop från ramavtal och är på olika sätt involverade i upphandlingsprocessen. Det finns en osäkerhet för hur väl processen fungerar.

Vårt uppdrag skall ses som en processinriktad förvaltningsrevision med utgångspunkt från lagen om offentlig upphandling (LOU) (2007:1091) samt kommunens regler och riktlinjer.

Granskningen inkluderar bland annat de affärsmässiga förhållandena till bolaget AB Gilbert Gustafssons Entreprenadfirma, till vilket lekmannarevisor Stig Andersson

har anmält möjligt jäv. Stig Andersson har inte varit delaktig i denna del av granskningen.

Syfte och avgränsning

Granskningens syfte är att erhålla en helhetsbild avseende hur Eksjö Energi hanterar sina upphandlingar. Granskningen inriktas på upphandlingar som gjorts inom Eksjö Energi AB och dess dotterbolag under 2016 med tillbakablick på 2015, och har baserats på en bedömning av risk och väsentlighet.

Revisionsfråga

Har Eksjö Energi AB med dotterbolag en ändamålsenlig organisation för att genomföra upphandlingar?

Underliggande frågeställningar

- Hur ser ansvarsfördelningen ut avseende upphandling inom bolagen?
- Hur ser upphandlingskompetensen ut i verksamheterna?
- Hur följer bolagen upp att levererade varor och tjänster överensstämmer med avtalade priser och villkor?
- Efterlevs bestämmelserna i LOU och kommunens regler vid upphandling?

Metod och granskningsinriktning

Granskningen genomfördes med hjälp av intervjuer med berörda befattningshavare och genom dokumentstudier.

Granskningen delades in i följande fem faser:

- identifiera, kartlägga processer mm
- intervjuer och genomgång av material (genomförandefasen)
- utvärdera processer och eventuella förbättringsområden
- faktakontrollera rapporter, iakttagelser och slutsatser
- avrapportering till revisorerna

Vår granskning har visat att verksamheten inom dotterbolaget Eksjö Elit, som uteslutande levererar teletjänster för allmänheten, omfattas av undantagsregeln i 1 kap 4 § LOU. Enligt prejudikat från Kammarrätten i Stockholms mål nr. 143-10, AB Stokab ./ Advokatfirman Öberg & Associés, har Elit rätt att genomföra förenklade upphandlingar. Till följd har vi valt att inte inkludera Elit i nedanstående beskrivning av Eksjö Energis upphandlingsprocess.

Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom Deloittes interna kvalitetssäkringssystem. Rapporten har även kvalitetssäkrats av de intervjuade personerna.

2. Genomförandefasen

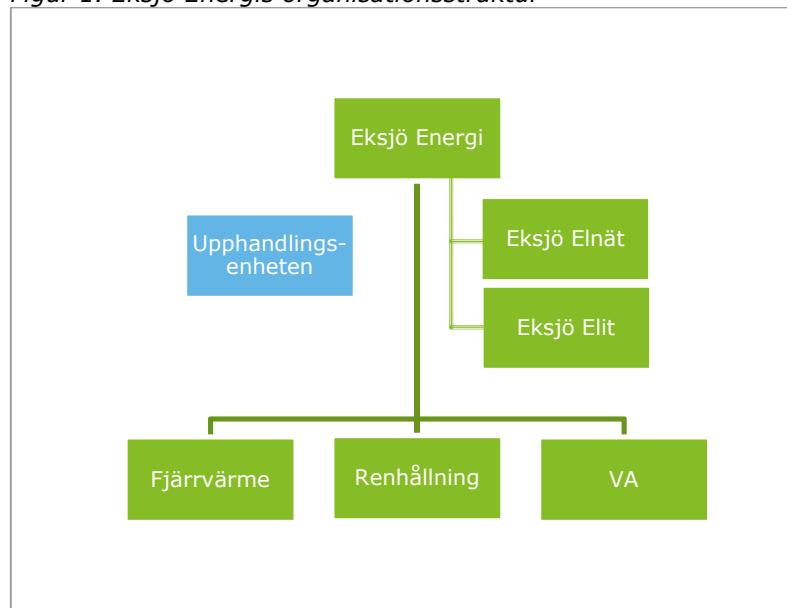
Utifrån genomförda intervjuer och granskat material har en övergripande beskrivning av upphandlingsprocessen gjorts nedan. Det resultat som framkommit till följd av intervjuer och dokumentstudier redogörs under den rubrik som ansetts mest lämplig.

Hur ser ansvarsfördelningen ut avseende upphandling inom bolagen?

Ansvar för upphandlingsverksamheten inom Eksjö Energi ligger huvudsakligen hos VD. VD har det övergripande ansvaret för bolagens upphandlingar och att dessa efterlever LOU såväl som kommunens riktlinjer, samt underskrift av samtliga avtal som Eksjö Energi och dess dotterbolag ingår.

Vid Eksjö kommun finns en upphandlingsenhet som arbetar specifikt med upphandlingsfrågor. Avsikten från bolagen är att samtliga av Eksjö Energis upphandlingsprocesser samkörs med upphandlingsenheten. Det framkom under intervjuerna att detta samarbete fungerar mycket väl vid de tillfällen bolaget tar hjälp av enheten och att upphandlingsenheten är en uppskattad stödfunktion. Samtidigt framkom att vissa verksamhetsdelar stundtals nyttjar upphandlingsenheten i mindre utsträckning än vad som avsetts.

Figur 1. Eksjö Energis organisationsstruktur

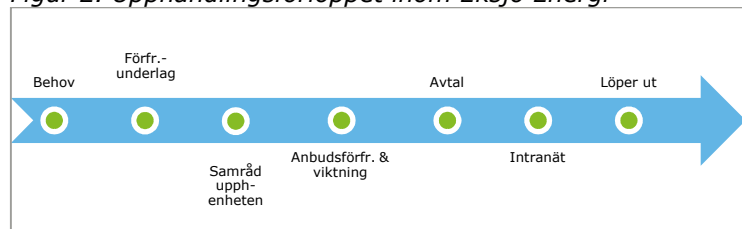
Källa: Eksjö Energi AB

Eksjö Energi fördelar ansvar för upphandling nedåt i bolagen genom en given delegationsordning där varje enskild verksamhetsdel har befogenhet att genomföra mindre upphandlingar självständigt. Det finns inga internt satta beloppsgränser för direktupphandlingar, utan kommunens upphandlingspolicy gäller. Under intervjuerna framkom att verksamhetschefer i vissa fall tecknar avtal som omfattar upp

till 10 miljon kr, medan VD tecknar för högre belopp. Beloppen i upphandlingsavtal kontrolleras gentemot budget, men inte mot de tröskelvärden som anges i LOU. I en intervju framkom att det finns behov av en tydligare delegationsordning och konkreta attestbelopp. Det finns inga nedskrivna processflöden eller särskilda rutiner för dokumentation av upphandlingar förutom att underlag för fattade beslut sparas. Förfrågningsunderlag dokumenteras i regel bristfälligt.

Upphandlingsprojekt initieras genom att förfrågningsunderlag tas fram och specificeras mot de behov som identifierats av projektansvarig på enheten. Upphandlingsenheten granskar underlaget och ansvarar sedan för publicering och mottagande av anbud. Utvärdering genomförs gemensamt av upphandlingsenheten och projekterande enhet, varpå leverantörer väljs bland inkomna förfrågningar baserat på viktning. I intervjuerna framkom meningsskiljaktigheter vad avser underskrift av tilldelningsbeslut och avtal. En uppfattning är att dessa ska signeras av VD, medan en annan mening är att underskrift ska göras av ansvarig för verksamheten. Vår stickprovsgranskning visar att VD har signerat samtliga granskade avtal, men även att attestering av behörig person saknas för majoriteten av de granskade fakturorna.

Figur 2. Upphandlingsförloppet inom Eksjö Energi

Källa: Eksjö Energi AB

Enligt kommunens upphandlingsregler ska samråd med kommunens upphandlingsenhet ske vid förfaranden där beloppet överstiger 100 000 kr. I intervjuerna framkom dock att bolagens enheter inte alltid samordnar sina upphandlingar med upphandlingsenheten. I de fall upphandlingarna är av mindre karaktär genomför verksamhetsenheterna dessa själva. Samtidigt angavs att det inte finns några fastställda gränser för vilka belopp som är av mindre karaktär. Det finns en risk att avsaknaden av fastställda beloppsgränser leder till subjektiva bedömningar av vilka summor som utgör "mindre karaktär", vilket kan leda till överskridna gränsvärden för direktupphandlingar.

Ramavtal finns registrerade i bolagens intranät, där påminnelse ges när avtal är på väg att löpa ut. Bolagens VD har övergripande ansvar för systemet. Det åligger enskilda entreprenörer att meddela ifall ett upphandlat projekt avviker från avtalad tidsättning.

Vår samlade bedömning utifrån de utförda intervjuerna är att det föreligger oklarheter i rutinerna kring ansvarsfördelning vid upphandlingar, vilket hindrar bolagen att genomföra dessa processer med fullgod effektivitet. Vi rekommenderar Eksjö Energi med dotterbolag att tydliggöra delegationsordning och rutiner för attestering, samt att förtydliga de gällande beloppsgränserna avseende samverkan med upphandlingsenheten.

Hur ser upphandlingskompetensen ut i verksamheterna?

Det finns för närvarande inga fastställda processer för att säkerställa att personer som är involverade i upphandlingar och inköp har erforderlig kompetens. Inga formella krav finns vad avser dessa medarbetares utbildning eller kunskaper. Under

intervjuerna framkom att ledningen förmedlar att egna inköp inte tillåts och att medarbetare längst ut i organisationen känner till att de ska kontrollera med chef innan inköp genomförs. Värt att notera är att det finns en uttalad vilja hos verksamhetschefer att uppdatera sina kunskaper avseende LOU och upphandlingsprocessen.

Vissa verksamhetschefer har genomgått en flerdagars-utbildning om upphandling och inköp. Fortlöpande utbildningar har ej varit aktuella vilket medför risk att kunskaperna numera är utdaterade. Det framhölls under intervjuerna att viss utbildning om upphandling hålls sporadiskt, men att det överlag är brist på utbildningstillfällen i ämnet. Vidare framgick det att bolagen i vissa fall brister i att ta till vara på den kompetens och erfarenhet medarbetare har erhållit. Vid personalbyte sker det inte någon överfasning av kunskaper på ett rutinemässigt sätt vad gäller inköp och upphandling.

Vi bedömer att det finns ett visst informationsflöde nedåt i organisationen, men inga återkommande rutiner som säkerställer att kompetensen vidmakthålls och utvecklas. Detta medför risken att bolagens upphandlingsförmåga är kopplad till enstaka individer med kompetens snarare än en ändamålsenlig organisation. Vi rekommenderar därför att bolagen utvecklar en plan för utbildning avseende LOU.

Hur följer bolagen upp att levererade varor och tjänster överensstämmer med avtalade priser och villkor?

Det finns ingen formaliserad uppföljning av att levererad vara eller tjänst lever upp till ställda kriterier i upphandlingen. Det finns inte heller en formaliserad rutin för uppföljning att bolagen erhåller den kvalitet som har upphandlats. Vi noterar dock en riktlinje på verksamhetsnivå om att beställning,

mottagande och attest inte ska utföras av samma person. Under intervjuerna framkom att det inte genomförs någon rutinemässig efterkontroll på fakturor. Pris antas stämma mot avtal då inga rörliga priser används. Samtidigt noterar vi att det i en intervju framkom att elnätsverksamheten i vissa fall använder avtal utan definierade priser, där priserna fastställts i efterhand.

Ingen direkt uppföljning görs av fakturor gentemot ramavtal. Kontroll genomförs däremot i efterhand genom leverantörsbedömningar. I de fall där misskötsel eller ramavtalsbrott uppmärksammas erinras entreprenören. Det framkom i intervjuerna att sådan erinran uppfattas som effektiv.

Eksjö Energi dokumenterar misskötsamma entreprenörer i en svart lista med bolag som spärras för inköp. Denna lista gäller för hela organisationen. Vi bedömer att denna dokumentation är positiv för Eksjö Energi. Bolagen hade dock kunnat gynnas ytterligare om motsvarande kontroller även gjordes internt avseende den egna ramavtalstroheten mot upphandlade leverantörer.

Efterlevs bestämmelserna i LOU och kommunens regler vid upphandling?

De grundläggande principerna för offentlig upphandling anges i 1 kap 9 § LOU. Lagen föreskriver att den upphandlande myndigheten ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt att upphandlingar ska genomföras öppet. Principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet ska också iakttas vid upphandling. Kommunen har i sin upphandlingspolicy formulerat att alla upphandlingar och inköp ska ske enligt LOU. Styrdokumentet

föreskriver att inköp ska ske med affärsmässighet, objektivitet och konkurrens. Kommunens riktlinjer för upphandling har anpassats efter de reviderade tröskelvärden i LOU som trädde i kraft den 1 januari 2016. Kommunen har genom styrdokumentet skapat förutsättningar för att efterlevnad av LOU ska kunna ske.

Värt att notera är att kommunfullmäktige uttrycker i policyn att inköp som överstiger 28 % av tröskelvärdet (motsvarande 534 890 kr för år 2016 och 505 800 kr för år 2015) ska utföras av kommunens upphandlingsenhet i samråd med den berörda verksamheten. Det framkom under intervjuerna att det i dagens läge saknas rutiner som säkerställer att det ackumulerade värdet av mindre inköp under ett räkenskapsår inte överskrider detta tröskelvärde. Den huvudsakliga kontrollen för detta är avstämning gentemot budget. Vi identifierar en risk att beloppen hinner aggregera och överskrida gränsvärdena innan avstämning mot budget hinner göras. Detta medför i sin tur en risk att otillåten direktupphandling genomförs och att bolagen därmed kan bli skyldig att betala skadestånd och sanktionsavgift. Vår stickprovsgranskning visar att det i 9 av 27 fall där totalbeloppen överstiger beloppsgränsen har genomförts direktupphandling utan att avtal tecknats.

Vid intervjuerna framkom att det finns tillfällen då verksamhetscheferna ser sig tvingade att förbise upphandling för att kunna lösa verksamhetens huvudsakliga uppgift. Dessa tillfällen utgörs av situationer med akuta tidsförhållanden såsom kraftiga vattenläckor, om fara utgörs för barn eller vid särskilda hygienkrav. Vi noterar att dessa avvikelser från upphandlingsreglerna ej överensstämmer med ledningens uppfattning att LOU efterlevs i sin helhet.

3. Resultat

Utifrån vår genomgång av material har vi identifierat ett antal trender och tendenser som vi vill belysa i följande kapitel.

Stickprov

Vi har granskat 27 stickprov för att kontrollera att:

- upphandling skett
- dokumentation hänförlig till upphandlingen finns tillgänglig
- fakturorna attesterats enligt upprättad attestordning
- upprättade avtal är ingångna av behörig person

Urval

Stickprovsgranskningen är baserat på ett riktat urval av bolagets största leverantörer under 2015. Utdrag ur bolagets system beskriver inte vilka leverantörer som är kopplade till bolagets transaktioner. Vi har därför erhållit en lista som är upprättad av bolaget och vi har därför inte kunnat säkerställa att data för vårt urval är komplett. Vi har därför förlitat oss på att den informationen som erhöles av bolaget stämmer.

- Stickproven avser 27 unika leverantörer där varje stickprovsgranskad faktura överstiger 15 000 kr.
- Vi har valt 7 leverantörer med total försäljning mellan 100 000 kr och 505 800 kr och 20 leverantörer med total försäljning som överstiger 505 800 kr.

- Våra stickprov har valts ut för att inkludera olika typer av varor och tjänster så som inköp av materialinköp, konsultation och byggtjänster.
- Eksjö Energi Elit har exkluderats ur vårt urval då dessa tillhandahåller teletjänster och därför omfattas av undantagsregeln 1 kap 4§ LOU.

En stor del av totala kostnadsmassan avser leverantörer där vi bedömt risken för avsteg från policy och lagstiftning som mindre. Dessa ingår inte i stickprovet och avser framförallt:

- Leverantörer som fakturerat små belopp.
- Fakturor från statliga myndigheter, landsting/regioner och andra kommuner.

Vi noterar avvikelser i 9 stickprov inom Eksjö Energis verksamhetsområden. Se bilaga 1 för sammanställning av genomförda stickprov.

Inköp över 505 800 kr

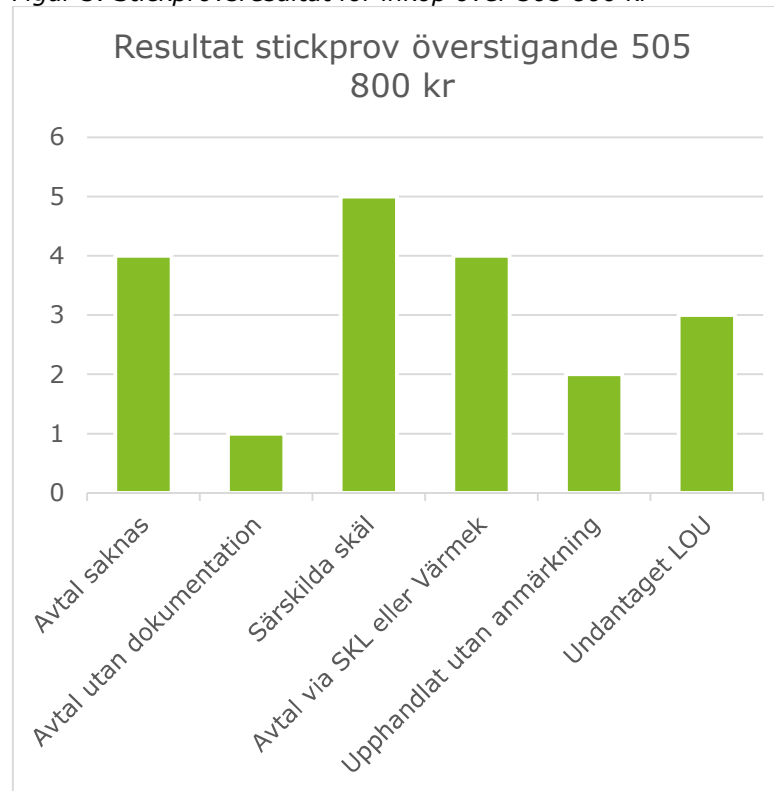
I 4 av de 20 stickprov som överstiger totala inköp om 505 800 kr har direktupphandling skett. För ytterligare 1 stickprov har vi noterat att ett avtal finns men underliggande dokumentation som styrker att leverantören konkurrensutsatts saknas. För 4 av stickproven fanns ett generellt avtal via Värmek och SKL Kommentus inköpscentral (inköpscentral åt kommuner och

landsting). Underliggande dokumentation för dessa har ej inhämtats då vi inte anser att det är erforderligt.

Direktupphandling har i flera fall skett med anledning att leverantören har specialkompetens inom det upphandlade området. Det finns undantagsregler som ger viss möjlighet att frångå upphandling enligt LOU. Undantagen bör tillämpas restriktivt och kräver tydlig dokumentation för att säkerställa att tjänsten eller varan inte kan tillhandahållas av någon annan leverantör.

För att säkerställa att varan eller tjänsten inte kan levereras av någon annan leverantör bör bolaget via förhandsinsyn annonsera en tilltänkt direktupphandling. Vid förhandsinsyn råder en avtalsspärr under 10 dagar då andra leverantörer kan begära överprövning av upphandlingen. Vi har inte erhållit någon dokumentation som påvisar att Eksjö Energi säkerställt att det inte finns andra aktörer som kan tillgodose bolagets behov än den direktupphandlade leverantören.

Figur 3. Stickprovresultat för inköp över 505 800 kr

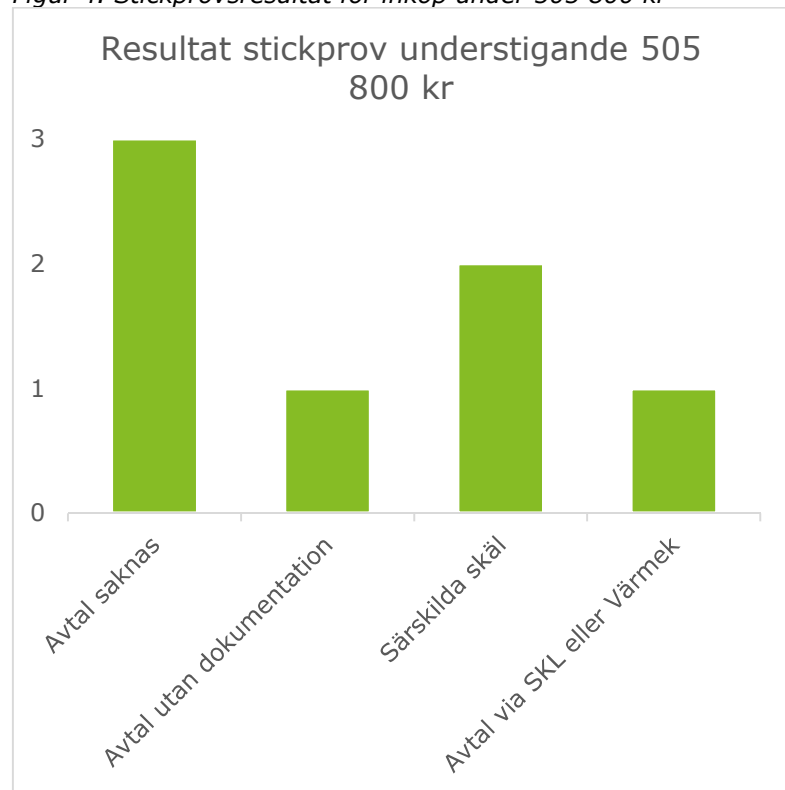
Inköp över 100 000 kr

Inköp som överstiger 100 000 kr ska enligt kommunens policy upphandlas i samråd med upphandlingsenheten. Minst tre leverantörer bör tillfrågas och förfarandet ska dokumenteras.

För de 7 stickprov vi tagit saknas upprättat avtal för 3 vilket påvisar ett avsteg från kommunens interna policy. För 1 stickprov finns ett avtal men underliggande dokumentation för att säkerställa konkurrensutsättning saknas. 1 av stickproven vi

tagit avser en underleverantör som är upphandlad i samband med upphandling av Värmek. Direktupphandling med hänvisning till specialkompetens har skett i 2 stickprov. Avsaknad av avtal och underliggande dokumentation är en avvikelse från kommunens interna policy då vi inte kan säkerställa att tre leverantörer kontaktats.

Figur 4. Stickprovresultat för inköp under 505 800 kr

Upprättade avtal

Samtliga upprättade avtal som tecknats av bolaget är signerade av VD. I förhållande till den beslutsordning som finns anser vi det vara rimligt att VD skriver under ett sådant avtal men det tyder på att upphandlingsenheten ej involverats i upphandlingsprocessen vilket är ett avsteg från kommunens interna policy.

Attestering av fakturor

Bolaget har ett systembaserade spärrar som inte tillåter fakturor till betalning om dessa inte attesteras. Behörighet till attester tilldelas direkt i systemet. Vi har stickprovgranskat 3 fakturor för att verifiera att attestering sker i enlighet med upprättad rutin. 3 av 3 fakturor var attesterade i systemet.

Entreprenadavtal

I samband med vår granskning har fem kompletterande stickprov granskats för av en vid flertalet tillfällen anlita en entreprenör Aktiebolaget Gilbert Gustafssons Entreprenadfirma. Se bilaga två för sammanställning av stickprov.

- Vi har för ett av våra stickprov inte kunnat säkerställa att uppdraget annonserats.
- Bolaget anger i förfrågningsmaterialet för tre av fem stickprov att annonsering ska ske i Opic eller på Eksjö kommuns hemsida. Vi har via Opics hemsida säkerställt att annonsering ej har skett.
- I två av våra stickprov finns en till två leverantörer som lämnat anbud utöver den upphandlade leverantören. Vi har i dessa uppdrag noterat ÄTOR (ändring- och tillägsarbeten) om 32 % respektive 31 %. Den totala kostnaden överstiger beloppen som övriga anbudsgivare lämnat.

- I samtliga stickprov saknas efterkalkyl för att kontrollera den levererade varan eller tjänsten i förhållande till upphandlat och budgeterat belopp.
- Ett av stickproven saknar avtal då tidigare gällande ramavtal löpt ut.

Efterlevnad av upphandlingsreglerna

Vår bedömning är att det föreligger brister i bolagets rutiner för upphandling då otillåten direktupphandling har skett i 6 av 24 stickprov. Bristerna i bolagets organisation och rutiner medför även att kommunens interna riktlinjer inte alltid efterlevs. Vi anser att det föreligger en risk för att LOU inte efterlevts i de fall bolaget direktupphandlar med hänvisning till specialkompetens. Det saknas dokumentation av de olika delarna i upphandlingsprocessen vilket tyder på att rutiner för att säkerställa att dokumentation av upphandlingar är bristfällig. Det framgår även av stickprovsgranskningen att dokumentationen av ingångna avtal vid direktupphandling är bristfällig. De avtal och fakturor som granskats anses vara beslutade av behöriga personer.

Granskning av en vid flertalet tillfällen anlita entreprenör tyder på att ett öppet anbudsförfarande via Tendsign ej har skett. Vi kan därför inte säkerställa att flera leverantörer fått möjlighet att lämna anbud. Vi har även noterat att de totalbelopp inklusive ätor som iakttagits i 2 av 5 stickprov överstiger övriga anbudsgivares belopp. Baserat på vår kontroll av stickproven kan vi inte säkerställa att upphandlade entreprenader blivit konkurrensutsatta i enlighet med LOU och bolagets interna riktlinjer.

4. Slutsats och rekommendationer

Utifrån resultatet av genomförd granskning har vi identifierat följande fokusområden som bolagen för att arbeta vidare med för att stärka och utveckla upphandlingsprocessen.

Vår sammantagna uppfattning är att det saknas formaliserade rutiner för upphandling inom Eksjö Energi med dotterbolag. Sådan systematisering är i sig inget självändamål, men av intervjuer och granskat material framgår att avsaknaden av rutiner har genererat ett antal brister i bolagens upphandlingsförfarande. Vi anser inte att specialkompetens eller lokal anknytning är en legitim anledning för att frångå LOU. I majoriteten av granskade fall har dessutom gränsvärdet för direktupphandling överskridits genom ackumulering av fakturor till en och samma leverantör. Vi noterar att det har genomförts upphandlingar där kravet på förfrågning av minst tre leverantörer ej har uppfyllts. Vidare har inköp gjorts utan att bolagen kunnat påvisa att avtal slutits med leverantören i fråga.

Vår sammantagna bedömning är att Eksjö Energi AB med dotterbolag inte har en ändamålsenlig organisation för att kunna genomföra upphandlingar. Utifrån vad som framkommit i granskningen lämnas följande rekommendationer och förslag på utvecklingsområden:

Ansvarsfördelning

- Tydliggöra vilken personal som har delegation att attestera tilldelningsbeslut och avtal.
- Vidta åtgärder för att i verksamheterna förtydliga beloppsgränsen för samverkan med upphandlingsenheten.

Kunskap om upphandling

- Utveckla en plan för utbildning avseende upphandling.

Efterlevnad av lagstiftning och kommunens riktlinjer

- Vi rekommenderar att bolaget i samråd med upphandlingsenheten utvecklar verktyg som kan hjälpa till att säkerställa att LOU och kommunens interna riktlinjer efterlevs.
- Bolagen bör formalisera en rutin för att säkerställa att gränsvärdet för direktupphandling av en och samma leverantör inte överskrids.

Uppföljning av varor och tjänster mot avtalade priser och villkor

- Implementera rutiner för uppföljning av att levererade varor och tjänster uppfyller upphandlingens kriterier.
- Skapa interna kontroller för uppföljning av verksamheternas ramavtalstrohet.
- Fortsätta och utveckla uppföljningen av upphandlade leverantörers ramavtalstrohet.

Bilagor

Bilaga 1: Sammanställning av stickprovsgranskning inom Eksjö Energi

Nr	Leverantör		Totalbelopp	Finns avtal	Finns dokumentation som påvisar konkurrensutsättning	Kommentar från upphandlingsenheten
1	Värmek	Eksjö Energi	5 649 242	Ja, via värmek	ET	
2	Babcock & Wilcox	Eksjö Energi	5 551 163	ET	ET	Specialkompetens
3	Infratek Sverige AB	Eksjö Elnät AB	5 535 763	Nej	Nej	Upphandlat 2015-2016
4	Ohlsson i Landskrona AB	Eksjö Energi	4 961 022	Ja	Ja	
5	Wallnäs AB	Eksjö Energi	4 351 687	ET	ET	Energiförsörjning - undantaget LOU
6	Lindgren Lars	Eksjö Energi	2 117 102	ET	ET	Energiförsörjning - undantaget LOU
7	Raymonds mur skorstensrenovering	Eksjö Energi	2 004 828	ET	ET	Specialkompetens
8	CGI Sverige AB	Eksjö Energi	1 869 834	Ja	Nej	
9	Eksjö Industri AB	Eksjö Energi	1 787 117	ET	ET	Energiförsörjning - undantaget LOU
10	Elajo Elteknik AB	Eksjö Energi	1 018 419	Nej	Nej	
11	Ahlsell AB	Eksjö Energi	949 487	Ja, via SKL	ET	
12	T S Rör & Svets	Eksjö Energi	877 076	ET	ET	Specialkompetens
13	Trygg-Hansa Försäkrings AB	Eksjö Energi	845 966	Ja	Ja	
14	Söderqvist R Service AB	Eksjö Energi	691 929	ET	ET	Specialkompetens
15	JLB Mark & Asfalt AB	Eksjö Energi	666 694	Nej	Nej	
16	Brenntag Nordic AB	Eksjö Energi	614 287	Ja, via värmek	ET	
17	Miljömetarna	Eksjö Energi	606 857	Nej	Nej	
18	Rejlers	Eksjö Elnät AB	528 711	Ja, via värmek	ET	
19	Xylem Water Solutions AB	Eksjö Energi	512 968	ET	ET	Brådskande ärende med särskilda skäl
20	F L Smidth Air loq A/S	Eksjö Energi	509 498	ET	ET	Specialkompetens
21	Telavox	Eksjö Energi	481 773	Ja	Nej	
22	Sprängsotning AB	Eksjö Energi	431 681	ET	ET	Specialkompetens
23	Norisol	Eksjö Energi	406 309	Nej	Nej	
24	Ingatorps Farmatjänst Ek För	Eksjö Energi	405 151	Nej	Nej	
25	Oebergs Advokatfirma	Eksjö Elnät AB	185 825	Nej	Nej	
26	Mirakelbolaget	Eksjö Elnät AB	146 072	ET	ET	Specialkompetens
27	Kamstrup AB	Eksjö Elnät AB	103 984	Ja, via värmek	ET	

Bilaga 2: Sammanställning av stickprovsgranskning av Aktiebolaget Gilbert Gustafssons Entreprenadfirma

Nr	Belopp	Projektnamn	Avtal	Finns dokumentation som påvisar konkurrensutsättning	Efterkalkyl med slutlig kostnad för projektet	Noterade avvikelser
1	9 231 000	Bellö-Hjältevad maskin entreprenad	Ja	Ja	Nej	
2	2 606 517	VA-utbyggnad Bänarp	Ja	Ja	Nej	
3	1 792 000	VA-arbeten Ydrevägen	Ja	Ja	Nej	ÄTA motsv 32% av upphandlat belopp
4	9 078 868	Bellö-Hjältevad mark entreprenad	Ja	Ja	Nej	ÄTA motsv 31% av upphandlat belopp
5	937 500	Avslutning deponi avtal gått ut	Nej	Nej	Nej	Samtlig avtalsdokumentation saknas

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [LinkedIn](#) or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.